

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції
23–25 квітня 2025 року

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції

23–25 квітня 2025 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 17 від 26 червня 2025 р.)*

А 43

Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства [Електронне видання] : збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23–25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 388 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-767-4

У матеріалах Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства» висвітлюються теоретико-методологічні та практичні питання розвитку гуманітарного знання як складової гармонійного розвитку особистості; соціально-філософського та політичного осмислення проблем адаптації в умовах кризового суспільства: український і міжнародний досвід; соціологічного та соціально-психологічного вимірів адаптації особистості в умовах сучасного глобалізованого суспільства; соціалізації особистості як освітньої та соціально-педагогічної проблем; психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу: сучасні проблеми та виклики; особливості професійної освіти в Україні та світі: сучасні тенденції психологічної допомоги особистості в умовах кризового суспільства.

Зміст матеріалів віддзеркалює актуальні питання теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на вирішення проблем конструювання життєдіяльності особистості в контексті відновлення внутрішнього потенціалу за рахунок особистісного ресурсу.

Матеріали науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, професійної освіти, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їхні автори.

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

ISBN 978-966-337-767-4

© Державний податковий університет, 2025

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

<i>Бенюх Олександр Григорович, Калениченко Руслан Арсенович</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ РІЗНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	20
<i>Беняс Володимир Вікторович, Чупрій Леонід Васильович</i> СХІДНИЙ ВЕКТОР РОЗШИРЕННЯ НАТО: ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	24
<i>Белокопитов Нікіта Сергійович, Плоский Віталій Олексійович</i> АРХІТЕКТУРА АДАПТАЦІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	27
<i>Білас Тарас Мирославович, Ярас Володимир Ігорович</i> КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ЛЕКТОРА ДО ФАСИЛІТАТОРА НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	29
<i>Богдановський Дмитро Ігорович, Богдановський Ігор Валерійович, Льовкіна Олена Геннадіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
<i>Бондарев Костянтин Олегович, Руденко Микола Васильович</i> АУТЕНТИЧНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА КОМАНДНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	34
<i>Бондаренко Наталія Петрівна</i> ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАВИЧОК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ.....	37
<i>Бондарчук Павло Сергійович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	39

Лукаш Іван Іванович, Юдічева Ольга Петрівна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТОВАРОЗНАВЦІВ	151
Максим'юк Іван Васильович, Руденко Микола Васильович ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	153
Мойсеєнко Артем Дмитрович, Кравченко Ірина Леонідівна ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-АДАПТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ АРХІТЕКТОРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ СИСТЕМНИХ СОЦІОГЕННИХ КРИЗ.....	156
Мойсеєнко Микола Миколайович, Ільїн Олег Олександрович ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	159
Морковник Сергій Петрович, Мілейковський Віктор Олександрович АДАПТИВНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗИ.....	161
Нагребельний Андрій Олегович, Чупрій Леонід Васильович КЛЮЧОВІ ЗАСАДИ МІЛІТАРНОЇ ІДЕОЛОГІЇ «РАШИЗМУ».....	164
Нежинська Олена Олександрівна РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА.....	167
Олійник Леонід Віталійович КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	170
Онищук Володимир Самвелович, Нестеренко Олена Вікторівна РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ЧИННИКА ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	173

УДК 378.147

Микола Миколайович Мойсеєнко,
аспірант
за спеціальністю 073 «Менеджмент»;
Олег Олександрович Ільїн,
доктор технічних наук,
професор кафедри управління проектами
Київського національного університету
будівництва і архітектури
ORCID 0009-0005-8805-8147

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Сучасний ринок праці вимагає від випускників закладів вищої освіти не лише теоретичних знань, але й практичних навичок, таких як вміння працювати в команді, вирішувати проблеми, приймати рішення та ефективно комунікувати. Проєктне навчання є одним з ефективних методів, що дозволяє розвинути ці компетенції у студентів [1, с. 6].

Мета дослідження. У дослідженні розглядаються особливості застосування проєктного навчання у викладанні менеджменту в закладах вищої освіти, аналізуються переваги та виклики цього підходу, а також пропонуються рекомендації щодо його ефективного впровадження.

Сутність дослідження. Проєктне навчання – це педагогічна технологія, орієнтована на самостійну діяльність студентів, спрямовану на досягнення конкретного результату – проєкту. В процесі роботи над проєктом студенти застосовують теоретичні знання на практиці, розвивають критичне мислення, творчість та комунікативні навички [2, с. 89].

Особливістю та відмінністю такої концепції є те, що її головною ідеєю є принцип: не формувати, а розвивати особистість у процесі свідомої мотивованої індивідуальної діяльності в групі для розв'язання спільного завдання [3, с. 226].

Проєктне навчання має численні переваги: стимулює розвиток інновацій, творчого мислення та дослідницьких навичок, сприяє національно-патріотичному вихованню, формуючи соціально-значущі знання та вміння. У контексті сучасних викликів, таких як цифровізація та зміни на ринку праці, проєктне навчання допомагає здобувачам освіти адаптуватися до нових умов, забезпечуючи сталий розвиток. Крім того, проєктна діяльність розвиває професійну майстерність, вміння планувати, приймати рішення та оцінювати результати [4, с. 157].

Ефективне використання проєктного навчання в менеджменті передбачає розробку проєктів, максимально наближених до практики, котрі відтворюють реальні управлінські сценарії, такі як розробка бізнес-плану або аналіз ринку. Часто ці проєкти є міждисциплінарними, що дозволяє студентам побачити зв'язок між різними галузями знань та розвинути системне мислення. Важливим аспектом є робота в команді, яка сприяє розвитку навичок співпраці та розподілу обов'язків. Студенти самостійно планують свою роботу та несуть відповідальність за результат, а викладач виступає в ролі фасилітатора, надає консультації та оцінює проєкти.

Для ефективного впровадження проєктного навчання сформульовані наступні рекомендації. Перш за все, проєкти повинні мати чітко визначені цілі та завдання, що дозволить студентам розуміти очікувані результати. Важливо обирати актуальні та цікаві проєкти, які відображають сучасні тенденції та відповідають інтересам студентів. Формування команд повинно здійснюватися з урахуванням індивідуальних здібностей та інтересів учасників, що сприятиме ефективній співпраці. Необхідно забезпечити студентів необхідними ресурсами, такими як інформація, обладнання та програмне забезпечення. Оцінювання результатів має враховувати не лише кінцевий продукт, але й процес роботи над проєктом. Після завершення проєкту важливо провести рефлексію, під час якої студенти зможуть проаналізувати свій досвід та зробити висновки.

Основні висновки. Проєктне навчання є ефективним методом, що дозволяє розвинути у студентів необхідні компетенції для успішної кар'єри в менеджменті. Для ефективного впровадження проєктного навчання були сформульовані рекомендації, які дозволяють оптимізувати навчальний процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2021. 156 с.
2. Костенко О., Япринець Т. С. Особливості застосування проєктного менеджменту в підготовці магістрів професійної освіти. *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта* : науковий журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. Вип. 9–10.
3. Руденко М. В., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2021. 296 с..
4. Гуменний О. Д. Проєктна діяльність у закладах професійної освіти як ключ до розвитку інтелектуального капіталу. *Professional training of future specialists amidst modern realities : Scientific monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. Vol. 1. 588, [141–159] p.

Наукове електронне мережеве видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

*Збірник матеріалів
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції*

23–25 квітня 2025 року

Укладачі: *Р. А. Калениченко,
І. О. Петухова*

Відповідальний за випуск: *Н. Б. Добрянська*

Верстка: *Д. П. Завальницька*

*Друк. арк. 22,4
Замовлення № 1147*

*Підготовлено до друку науково-організаційним відділом
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*